

Oświadczenie Premierów

Ingridy Šimonytė (Litwa), Artursa Krišjānisa Kariņša (Łotwa), Kai Kallas (Estonia) i Mateusza Morawieckiego (Polska)
w sprawie ataku hybrydowego na naszych granicach ze strony Białorusi.

My, Premierzy Litwy, Łotwy, Estonii oraz Polski, wyrażamy poważne zaniepokojenie sytuacją na granicach Litwy, Łotwy i Polski z Białorusią. Jest dla nas jasne, iż bieżący kryzys został zaplanowany i w sposób systematyczny zorganizowany przez reżim Aleksandra Łukaszenki. Wykorzystywanie imigrantów w celu zdestabilizowania sąsiadujących państw stanowi wyraźne naruszenie prawa międzynarodowego i kwalifikuje się jako atak hybrydowy przeciwko Litwie, Łotwie i Polsce, a tym samym przeciwko całej Unii Europejskiej.

W tej sytuacji, bezprecedensowej w naszym regionie, Litwa, Łotwa, Estonia i Polska doceniają wyraźne zobowiązanie ze strony UE i jej państw członkowskich do wspólnej obrony granic zewnętrznych UE. Jedność oraz niezwłoczne wsparcie dyplomatyczne, finansowe i techniczne ze strony UE i państw członkowskich jest kluczowe w kontekście skutecznej odpowiedzi na wyzwanie postawione przez reżim Łukaszenki.

Równie ważne jest wspólne wykorzystanie wszelkich dostępnych środków dyplomatycznych i praktycznych, aby odcinać nowe szlaki nieuregulowanej migracji w momencie ich powstania, tak szybko, jak to tylko możliwe.

W Unii Europejskiej powinniśmy wykorzystać tę sytuację, aby ponownie przemyśleć podejście do obrony naszych granic. Mocno wierzymy, że ochrona granic zewnętrznych Europy jest nie tylko obowiązkiem poszczególnych państw członkowskich, ale również wspólną odpowiedzialnością całej Unii Europejskiej. W związku z tym instytucje unijne powinny przykładać właściwą wagę do tej kwestii oraz niezwłocznie zabezpieczyć dodatkowe środki finansowe w wystarczającej wysokości.

Uważamy również, iż najwyższy czas zwrócić uwagę ONZ, w tym Rady Bezpieczeństwa, na kwestię nadużyć wobec migrantów na terytorium Białorusi. Wzywamy Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców do podjęcia aktywnych działań w celu ułatwienia rozwiązania zaistniałej sytuacji i wymuszenia na Republice Białorusi przestrzegania przyjętych przez nią zobowiązań międzynarodowych, wynikających m.in. z Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz z Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karaniami. Wzywamy również biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców w Mińsku do natychmiastowego podjęcia konkretnych starań w celu wyjaśnienia tej kwestii z władzami białoruskimi.

Białoruś musi przyjąć pełną odpowiedzialność za osoby, którym sama zorganizowała przyjazd na swoje terytorium. Niedopuszczalnym jest, aby osoby, które przybyły na Białoruś były bezprawnie kierowane na granice zewnętrzne UE, a następnie powstrzymywane przed powrotem do swoich krajów zamieszkania. Wykorzystywanie uchodźców i imigrantów jako broni tworzy zagrożenie dla regionalnego bezpieczeństwa Unii Europejskiej i stanowi rażące naruszenie praw człowieka. Tego rodzaju zachowanie powinno zostać potępione w najostrzejszych słowach przez całą społeczność demokratyczną.

Jesteśmy gotowi udzielić wszelkiej niezbędnej ochrony osobom, które przybywają do naszych krajów na warunkach międzynarodowego prawa uchodźczego i naszych zobowiązań, ale jednocześnie podejmiemy wszelkie niezbędne działania, włącznie z poparciem i współdziałaniem na rzecz potencjalnego wprowadzenia nowych sankcji unijnych, aby zapobiec jakiegokolwiek dalszej nielegalnej imigracji zorganizowanej przez państwo białoruskie.

My, Premierzy Litwy, Łotwy, Estonii i Polski, wzywamy władze białoruskie do zaprzestania działań prowadzących do dalszej eskalacji napięć w naszych stosunkach bilateralnych oraz w relacjach z UE. Jedyne rozwiązanie obecnego kryzysu politycznego na Białorusi to rozpoczęcie autentycznego dialogu wewnętrznego ze wszystkimi wewnętrznymi siłami politycznymi zainteresowanymi kształtowaniem przyszłości Białorusi, przedstawicielami białoruskiego społeczeństwa obywatelskiego, w tym również tymi znajdującymi się na wygnaniu, oraz uwolnienie wszystkich więźniów politycznych, w tym przedstawicieli mniejszości narodowych, i jak najszybsze przeprowadzenie wolnych i uczciwych wyborów.